

Урмісь, гитайте, І гужоту наурайтесь, І свого не цурайтесь. / П. Шевченко /

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 39-40 (767-768)
Жовтень
2015 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається
з грудня
1993 року

День захисника України об'єднав усіх

З ранку до майдану біля будівлі облдержадміністрації почали сходиться люди. Серед них – бійці батальйону «Дніпро-1», 20 батальйону Нацгвардії та інших формувань – майже 700 воїнів, родичі учасників АТО, представники влади, волонтери, студенти...

Вони зібралися, щоб вшанувати загиблих героїв, привітати один одного зі святом Захисника України.

Бійці раділи зустрічі зі своїми побратимами, з якими пройшли крізь усі жахіття війни. «Вже побачив із 30 своїх друзів», – поділився Віталій Кужель із 25-ї аеромобільної бригади.

«Свято захисника України – це свято бійців, волонтерів, громадських діячів, медиків, службовців. Усіх, хто присвячує життя країні, робить її кращою, захищає від ворога», – сказав радник голови ОДА Іван Начовний.

Щирі усмішки, міцні обійми. Гімн. Хвилина мовчання. Покладання квітів. Урочиста хода до центру міста, де відбувся святковий концерт, – так відзначили свято в обласному центрі.

«Низький уклін усім, хто на лінії вогню не шкодував свого життя, сил і здоров'я заради захисту рідної країни та нашої Дніпропетровщини», – сказав очільник області Валентин Резніченко.

Дніпропетровськ зустрів святковий день «селфіками» з героями і урочистою ходою, Кривий Ріг – спортивними змаганнями серед школярів та перетягуванням канату, Дніпродзержинськ – козацькими танцями і кулінарними конкурсами, Кам'янка (що в Дніпропетровському районі) – ходою вишиванок, яку організували школярі, Кринички – зустріччю школярів з військовими та відкриттям виставки, присвяченої АТО, в історико-краєзнавчому музеї.

На відзначення Дня захисника України і Дня Українського козацтва за ініціативи департаменту освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації, навчально-методичного центру профтехосвіти у Дніпропетровській області та Дніпропетровської обласної громадської організації «Січеславське козацтво Запорозьке» 16 жовтня на базі Дніпропетровського центру професійно-технічної освіти відбувся

Фестиваль козацької пісні «Козацькому роду – нема переводу»

Учасниками фестивалю були учні загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладів та молодь регіону, згуртовані у 12 козацьких осередків (куренів).

Виступи конкурсантів оцінювали у номінаціях: «Козацький фольклор» – народні, патріотичні та ліричні пісні, авторські твори; «Поетичний розмай» – вірші, байки, прислів'я, легенди, бувальщини про козаків та їхній побут; «Театральне мистецтво» – інсценування п'єс, легенд; «Хореографія».

Переможцями стали учнівські козацькі осередки: Дніпропетровського центру професійно-технічної освіти, який виборов I місце, Дніпропетровського індустріально-педагогічного технікуму – II місце, СЗШ № 105 Дніпропетровська – III місце.

За матеріалами департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації

Наші козачата – серед кращих в Україні

У селищі Ворохта Івано-Франківської області 23-26 вересня відбулися Всеукраїнські фінальні змагання школярів

«Козацький гарт». У них взяли участь учні 5-10-х класів із 21 області України, загалом – майже 250 дітей.

Програма фіналу складалася із 7 видів змагань: «човниковий» біг 4 x 9 м (хлопці, дівчата); стрибок у довжину з місця (хлопці, дівчата); стрибки через скакалку протягом 30 сек. (дівчата); перетягування канату (хлопці); естафета; конкурс знавців історії України, її спортивних досягнень та олімпійського руху (за часи незалежної України); презентація навчального закладу, області.

Команда Дніпродзержинської гімназії № 11 на цих змаганнях виборола III місце.

НОВИНИ РЕГІОНУ

1-2 жовтня з нагоди Міжнародного дня громадян похилого віку та Дня ветерана відбулися інформаційно-просвітницькі заходи: виставки документів, наукових праць, мемуарів, художніх творів, фотографій, плакатів, присвячені бойовим і трудовим подвигам старшого покоління; акції «Милосердя», «Хвиля доброти», «Ветеранське подвір'я», «Доброго ранку, ветеране!», «Обеліск»; зустрічі учнів і студентів, допризовної молоді з учасниками Другої світової війни, ветеранами праці.

12-16 жовтня до Дня захисника України проведено учнівські та студентські лекції, інтегровані уроки, години слави, уроки-презентації; засідання «круглих столів», дискусійних клубів; флеш-моби, зустрічі двох поколінь; добродійні справи під гаслом «Добре діло», колективні творчі справи; народознавчі екскурсії, різноманітні конкурси, військово-спортивні змагання та свята, виставки, книжкові вернісажі, експозиції, присвячені військовим традиціям і звичаям українського народу, історії та сьогоденню Українського козацтва.

13 жовтня – Міжнародна науково-практична конференція «Професійно-трудове навчання осіб з інтелектуальними порушеннями як засіб їхньої соціалізації».

22 жовтня – КПНЗ «Дніпропетровський обласний дитячо-юнацький кіноцентр «Веснянка» провів обласний семінар для керівників творчих об'єднань юних літераторів.

21-28 жовтня – інформаційно-просвітницькі заходи з нагоди дня визволення України та Дніпропетровська від нацистських загарбників.

23 жовтня – презентація шкільних автобусів для підвезення дітей до місця навчання у сільській місцевості, які буде придбано за кошти Державного фонду регіонального розвитку та обласного бюджету.

24 жовтня на базі ДПТНЗ «Західно-Дніпровський центр професійно-технічної освіти», що в с. Саксагань П'ятихатського району за ініціативи народного депутата України Юрія Берези та директора ЗДЦПО Віктора Цигана до Свята врожаю проведено Саксаганський ярмарок «Сороче гніздо», покликаний сприяти відродження традицій рідного краю, села Саксагань як ярмаркового містечка України, яким воно було у ХІХ столітті. Юні кулінари, майстри виробничого навчання, викладачі встановили рекорд у номінації «Їжа і напої» – найбільша кількість пряників, викладена у формі державного прапора, площею 21 м², завдовжки 8 м, завширшки 4 м, вагою 400 кг. Для виробу знадобилося 10 тисяч пряників із пряного тіста. Рекорд був зафіксований представником Національного реєстру рекордів.

27-29 жовтня – осіння установча сесія для учнів обласної природничої школи КЗ «Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді».

30 жовтня – обласний семінар для працівників органів управління освітою, відповідальних за роботу з обдарованою учнівською молоддю в КПНЗ «Мала академія наук учнівської молоді» Дніпропетровської обласної ради».

31 жовтня – презентація збірника творчих робіт юних літераторів, художників і композиторів «Собори наших душ». Випуск 17 присвячений 70-річчю Перемоги над нацизмом у Європі та 70-й річниці завершення Другої світової війни.

Олексій ПОЛТОРАЦЬКИЙ,
директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації

Новий Дніпропетровщині Новий стандарт освіти СВІТИ

Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України, компанія «Виставковий Світ»
19-22 жовтня у Київському Палаці дітей та юнацтва провели VII Міжнародний форум

«ІННОВАТИКА В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ»

Привітання форуму надіслали Голова Верховної Ради України Володимир Гройсман; Міністр освіти і науки України Сергій Квіт.

Взяли участь у церемонії урочистого відкриття форуму та оглянули експозиції учасників президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень, директор компанії «Виставковий Світ» Світлана Рудько, виконавчий директор освітніх заходів компанії «Виставковий Світ» Віталій Сокол.

Під час урочистого відкриття переможці наукових конкурсів отримали нагороди, почесні дипломи.

Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти нагороджений Почесною нагородою **Лауреат національного конкурсу «Видатні науково-практичні досягнення в освіті» у номінації «Електронний освітній ресурс».**

На форумі свої інноваційні досягнення представили 77 провідних вищих навчальних закладів, наукових установ; 22 закордонні навчальні заклади і міжнародні освітні агенції; 98 професійно-технічних навчальних закладів і навчально-методичних центрів; 24 виробники та дистриб'ютори сучасних засобів навчання, проекти, програми та рішення для галузі освіти, видавництва, освітні портали; 357 вищих навчальних закладів післядипломної та неперервної освіти, обласних і міських управлінь (департаментів) освіти, загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв, дошкільних і позашкільних навчальних закладів на колективних стендах регіонів України.

У змістовній тематичній програмі Форуму були науково-практичні конференції, се-

мінари, презентації та «круглі столи» – всього 52 заходи, під час яких освітяни й науковці з різних регіонів України та закордонних країн обмінялися досвідом і практикою впровадження інноваційних освітніх проектів.

Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти організував семінар на тему «Випереджаюча освіта для сталого розвитку у системі інноваційної освітньої діяльності: досвід Дніпропетровщини».

Оргкомітет провів професійний конкурс у 10 тематичних номінаціях.

Експертну оцінку якості робіт проводили наукові інститути Національної академії педагогічних наук України та Державна наукова установа «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» Міністерства освіти і науки України. Переможцям вручили почесні нагороди та дипломи лауреата конкурсу відповідних ступенів.

Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогіч-

ної освіти отримав відзнаку та диплом лауреата конкурсу 1 ступеня в номінації «Розробка та впровадження в освітню практику інноваційних технологій, технічних засобів навчання, проектів, програм і рішень».

Нагороди лауреатів I та II ступенів отримали:

Криворізька гімназія № 49 – у номінації «Інновації у діяльності закладів освіти з підтримки молодих науковців, талановитих студентів, учнів»;

Криворізький науково-технічний металургійний ліцей № 81 та Криворізька СЗШ № 32 – у номінації «Науково-методичний та організаційний супровід впровадження інноваційних підходів в систему екологічної освіти»;

Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад І-ІІ ступенів – академічний ліцей № 15» та СЗШ № 5 імені Г. Романової Дніпропетровська – у номінації «Психологічна допомога постраждалим в АТО та їхнім сім'ям»;

КЗО «Навчально-реабілітаційний центр «Веселка» Дніпропетровської обласної ради та Криворізький природничо-науковий ліцей Криворізької міської ради – у номінації «Інновації у підвищенні професійної компетентності педагога»;

Дебальцівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад» Васильківського району, Зеленодольська загальноосвітня школа № 2 І-ІІІ ступенів Апостолівського району, Синельниківська СЗШ № 1, Криворізька СЗШ № 86, Томаківська СЗШ № 2 – у номінації «Самоврядування – основа демократичного виховання громадянина України»;

Криворізька гімназія № 91, КЗО «Дніпропетровський навчально-реабілітаційний центр № 10» Дніпропетровської обласної ради, Криворізька СЗШ № 15 імені Миколи Решетняка, Комунальний комбінований дошкільний навчальний заклад № 3 Криворізької міської ради Криворізький навчально-виховний комплекс № 35 «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – багатопрофільний ліцей «Імпульс», Криворізька загальноосвітня спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 4 з поглибленим вивченням іноземних мов – у номінації «Розробка та впровадження в освітню практику інноваційних технологій, технічних засобів навчання, проектів, програм і рішень».

Окрему експозицію представляли управління освіти і науки Дніпропетровської міської ради, науково-методичний центр і центр інноваційної педагогіки міста Дніпропетровська.

Із 26 навчальних закладів міста 8 стали лауреатами I та II ступенів. Це:

Дніпропетровський ліцей інформаційних технологій при Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара, Хіміко-екологічний ліцей, Фінансово-економічний ліцей, Спеціалізована середня загальноосвітня школа № 142 еколого-економічного профілю, Спеціалізована багатопрофільна школа № 23 з поглибленим вивченням англійської мови, СЗШ № 31, СЗШ № 62.

Почесним дипломом презентації нагороджені:

Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області за активне використання соціального партнерства в осучасненні професійно-технічної освіти Дніпропетровщини та Державні професійно-технічні навчальні заклади: Дніпропетровський регіональний центр професійно-технічної освіти, Дніпропетровський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів, Дніпропетровський центр професійної освіти, Дніпропетровський професійний ліцей, Криворізький професійний

гірничо-технологічний ліцей, Криворізький навчально-виробничий центр, Ордена «Знак Пошани» вище професійне училище № 75.

Педагоги, викладачі, керівники навчальних закладів, органи державної влади й управління мали змогу ознайомитися з інноваційними досягненнями навчальних закладів та впровадженням їх в освітню практику, обмінятися досвідом міжнародної співпраці з представниками закордонних навчальних закладів, оглянути експозиції виробників засобів навчання та укласти угоди, відвідати науково-практичні конференції провідних науковців НАПН України, вищих навчальних закладів, закладів післядипломної освіти та педагогів-практиків. Старшокласники та їхні батьки, студенти оглянули експозиції навчальних закладів, отримали відповіді на свої запитання щодо переваг вибору майбутньої професії, ознайомилися з умовами навчання за кордоном, міжнародними освітніми програмами та програмами обміну.

Міжнародний форум «Інноватика в сучасній освіті» – єдиний професійний форум освітніх, наукових і науково-технічних інновацій в Україні, на якому широко представлені інноваційні досягнення галузі освіти.

Марина ВАТКОВСЬКА, проректор з наднових систем навчання та комунікацій ДОШПО, кандидат філософських наук

ДОППО ІНФОРМУЄ

Жовтень

• Триває робота постійних семінарів-тренінгів для методистів методичних кабінетів з основних питань діяльності: «Розробка і використання педагогічного моніторингу у навчально-виховному процесі», «Шляхи модернізації роботи з педпрацівниками та обдарованими учнями в умовах освітнього округу», «Готовність вчителя до інноваційної діяльності як умова формування професіоналізму».

• Триває захист курсових проектів заступників директорів шкіл і захист планів роботи методичних кабінетів/служб.

7 жовтня – семінар-практикум для директорів кращих сільських шкіл на тему: «Створення системи роботи школи з розвитку критичного мислення як передумови успішного формування ціннісних орієнтацій школярів» на базі Олександрівської СЗШ Нікопольського району.

8 жовтня – обласна робоча нарада координаторів експериментальної роботи навчальних закладів дошкільної та середньої освіти на тему: «Організація експериментальної роботи за проектом «Інтегрування змісту випереджаючої освіти для сталого розвитку у навчально-виховний процес» на першому етапі».

15 жовтня – обласна робоча нарада методистів/завідувачів дошкільних навчальних закладів, що працюють за експериментальною програмою «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку».

15 жовтня – семінар у ДОППО на тему: «Особливості навчання писемного мовлення учнів старших класів у підготовці до ДПА та ЗНО з англійської мови». Керівники методичних об'єднань та вчителі англійської мови середніх загальноосвітніх навчальних закладів освіти розглянули особливості проведення державно-підсумкової атестації з іноземних мов у 2016 році, ознайомилися з новими освітніми стандартами і європейськими підходами щодо оцінювання знань учнів з англійської мови (Шон Патрік Харті, засновник мережі міжнародних шкіл London School of English), шляхами вдосконалення навичок писемного мовлення учнів старших класів у підготовці до ДПА та ЗНО з англійської мови як самостійного виду мовленнєвої діяльності; проаналізували та підбили підсумки проведення літніх мовних таборів.

15-16 жовтня – обласний науково-практичний семінар «Використання методу проектів у навчально-виховному процесі з метою соціалізації особистості громадянського суспільства» для директорів експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів, що беруть участь у дослідно-експериментальній роботі всеукраїнського та обласного рівнів на тему: «Медіаосвіта в навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів: соціально-психологічний підхід», на базі Кам'янської СЗШ Нікопольського району.

19 жовтня – семінар для директорів ліцеїв на тему: «Громадсько-педагогічне управління освітнім закладом як ресурс і умова успішного розвитку ліцею» на базі Технічного ліцею Дніпродзержинська.

29 жовтня – обласний семінар-практикум у ДНЗ № 235 Кривого Рогу для фахівців з питань дошкільної освіти управлінь/відділів освіти на тему: «Гендерна соціалізація дошкільників».

Григорій ДРАГУНОВ,
завідувач навчально-методичного відділу
організаційно-педагогічних заходів

НА ДНІПРОПЕТРОВЩИНІ РОЗПОЧАВСЯ НОВИЙ ОСВІТНІЙ ЕКСПЕРИМЕНТ

У Дніпропетровському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти 8 жовтня відбулася **обласна робоча нарада координаторів експериментальної роботи навчальних закладів дошкільної та середньої освіти**, що працюють за проектом «Інтегрування змісту випереджаючої освіти для сталого розвитку у навчально-виховний процес».

У нараді, присвяченій організації експериментальної роботи за проектом, взяли участь майже 80 педагогічних працівників Дніпропетровщини.

Науковий керівник проекту, декан факультету відкритої освіти, доктор філософських наук, **Ольга Євгенівна Висоцька** презентувала основні напрямки діяльності на першому етапі експериментальної роботи. Серед них: розробка нового змісту інтегрованої освіти для сталого розвитку; апробація нових навчально-методичних матеріалів щодо інтегрування змісту випереджаючої освіти для сталого розвитку у навчально-виховний процес; визначення показників ефективності такого інтегрування, що характеризують зміну ціннісних орієнтацій і моделей поведінки людини у бік сталого розвитку; моніторинг якості навчання та соціальних компетентностей в інтересах сталого розвитку учасників проекту.

Також вона виділила:

базові принципи школи сприяння сталому розвитку: школа – ініціативний центр сталого розвитку громади, регіону;

базові цінності – набуття учнями та педагогами відповідного досвіду з усвідомлення себе суб'єктами діяльності з покращення свого майбутнього;

стратегії діяльності – ініціативи з покращення стану екологічних, економічних, соціальних аспектів сталого розвит-

ку через навчальну, позаурочну, позашкільну діяльність;

стратегії виховної роботи – розвиток самоврядної культури особистості з опанування здоров'ярозвиткових, екозбалансованих, енергоефективних моделей поведінки, комунікативних умінь, соціально-відповідальної поведінки, високого рівня патріотичної, громадянської культури.

Науковий консультант і координатор проекту, доцент кафедри філософії освіти, кандидат філософських наук, **Тетяна Володимирівна Лисоколенко** розповіла про основні діагностичні інструменти експериментальної роботи за цим проектом: діагностику розвитку соціальної відповідальності учнів; психологічний інструментарій формування соціальних рис особистості, що впливають на адаптацію, ризик девіантної поведінки, вміння долати кризові ситуації та ефективність комунікації.

Координатор проекту, доцент кафедри філософії випереджаючої освіти та управління інноваційною діяльністю, кандидат філософських наук **Наталія Володимирівна Дев'ятко** презентувала громаді дві екологічні гри, що допомагають в ігровій формі навчати дітей правилам сталого розвитку та сприяють підвищенню екологічної свідомості молоді. Ці ігри створені в рамках проекту ПМГ ГЕФ (Програма Малих грантів Глобального екологічного фонду) «Розвиток можливостей для сталої життєдіяльності місцевих громад на Житомирщині», у співпраці з Партнерською мережею освіти в інтересах сталого розвитку в Україні, за підтримки Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління Мінприроди України.

Екологічна гра «**Зелене місто майбутнього**» орієнтована на дітей віком

від 6 до 14 років. Грають за допомогою карти із багатьма ходами-запитаннями, об'єднаними у п'ять тематичних блоків: «Житлова зона», «Транспорт», «Відпочинок», «Школа», «Покупки». Кожне запитання – це ситуація, яку потрібно розв'язати. Дітям пропонується обрати із багатьох варіантів той тип поведінки, що їм найближче. За кожен відповідь нараховуються бали. Модератор пояснює, яка поведінка є найкращою для сталого розвитку та якісного життя у «Місті майбутнього». Завдяки цій грі можна якісно протестувати готовність аудиторії до засвоєння знань із предмета.

Екологічна гра «**Мій вибір**» є різновидом інтелектуальної економічної гри «Зелений менеджер». У ній старшокласникам пропонується об'єднуватися у дві команди, кожна з яких є «урядом країни». Від початку гри кожна «країна» має стартовий набір ресурсів (гроші, енергія, продовольство, вода) і проблем (парникові викиди в атмосферу, які потрібно зменшити). «Уряди» відповідають на виклики часу, вирішують проблеми, розвивають економіку своїх країн, підвищують соціальні стандарти життя своїх громадян, для чого потрібно спочатку «заробити», а потім «витратити» потрібні для реформ ресурси. Гра складна, цікава і може бути використана для розробки різноманітних економічних та екологічних сценаріїв, дає простір для творчості.

Освітня Дніпропетровщини зацікавлено сприйняли нові форми роботи і запропонували свої ідеї щодо вдосконалення та розвитку презентованих ігор.

Ольга ВИСОЦЬКА,
завідувач кафедри філософії
випереджаючої освіти та управління
інноваційною діяльністю;
Наталія ДЕВ'ЯТКО, доцент кафедри

ІНСТИТУЦІЙНИЙ МОНІТОРИНГ: найважливіші підсумки

XXI ст. змінює роль вчителя у професійній діяльності: з транслятора знань він перетворюється на організатора і координатора самостійної пізнавальної діяльності учнів, їхнього партнера в навчанні та вихованні. Інноваційні процеси щодалі глибше входять у практику роботи школи, все загальнішою стає потреба мати вчителя-майстра, який може упроваджувати ці інноваційні процеси, здатного до самостійної творчості.

Ми прагнемо мати передових учителів, які опановують технологією навчання, що спрямована на формування особистості, проте вчимо традиційними методами, що не спонукають педагогів відповідально ставитися до результатів своєї діяльності.

Щоб стимулювати освітян поліпшувати якість предметних знань, використовувати у своїй роботі тестові, інформаційно-комунікаційні технології; щоб виявляли недоліки у фахових знаннях педагогів області та поліпшувати

якість освітніх послуг, які надає інститут, – лабораторія моніторингу якості освіти та зовнішнього оцінювання ДОППО протягом I півріччя 2015 року провела пілотний моніторинг предметних знань слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Респондентами були слухачі курсів підвищення кваліфікації очної форми навчання з української мови і літератури, математики, історії України, біології, фізики, хімії, географії, російської мови. Дослідження було анонімним, використано методи тестування, спостереження, бесіди. Інструментарій моніторингу розробили спеціалісти Дніпропетровського регіонального центру оцінювання якості освіти.

Точність результатів залежала від фахового професіоналізму респондентів, рівня опанування ІКТ, відповідального ставлення до дослідження, правильного розуміння суті моніторингу в освіті та дотримання технології його проведення.

Проаналізувавши отримані дані, можна зробити такі **висновки:**

1. Проведення моніторингового дослідження в режимі он-лайн з використанням програмного забезпечення – це великий крок вперед, що допомагає швидко опитати багатьох респондентів, отримати результат, спростити процедуру узагальнення. Цю технологію можна ефективно використовувати не лише для моніторингу, але й у навчальному процесі в рамках курсів підвищення кваліфікації.

2. Низький рівень відвідування слухачів деяких груп свідчить про нерозуміння або ж неправильне тлумачення частини освітян моніторингу, що призводить до несприйняття (несерйозного сприйняття) або виникнення страху перед участю в дослідженні. Цей факт свідчить, що, на жаль, методична, інформаційно-роз'яснювальна робота з питань моніторингу серед педагогічної гро-

мадськості області на всіх рівнях здійснюється на незадовільному рівні.

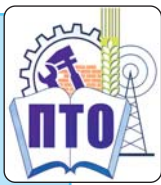
3. Успішність слухачів курсів підвищення кваліфікації – від 36 до 81 %. Кращі результати у педагогів «вищої» та «першої» кваліфікаційної категорії, хоча в них частіше є проблеми в роботі з комп'ютером. Нижчий відсоток успішності – в учителів «другої» категорії та «спеціалістів», а також у педагогів, які не є фахівцями з цього предмета.

Методичним службам усіх рівнів необхідно через різні форми методичної діяльності, курси підвищення кваліфікації більше працювати саме з такими категоріями освітян, а також створити умови для безперервного зростання рівня їхньої фахової майстерності та самоосвіти.

Людмила ШВИДУН,
завідувач лабораторії
моніторингу якості освіти
та зовнішнього
оцінювання;
Інна СОТНІЧУК, методист

Хроніка подій

Професійно-технічна освіта

Жовтень

1 – відеоконсультації керівників ПТНЗ щодо порядку виготовлення учнівських квитків державного зразка та атестації керівних і педагогічних кадрів ПТНЗ у 2015-2016 н. р.

6 – «Круглий стіл» відповідальних за перенавчання незайнятого населення у ПТНЗ і ПТНЗ І атестаційного рівня (Кривий Ріг).

7 – науково-практичний семінар «Упровадження інновацій у професійну підготовку кваліфікованих робітників» за участі Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти.

8 – інструктивно-методичний семінар керівників і викладачів фізичного виховання;

– участь ПТНЗ області у Форумі екопроектів та екоініціатив молоді Дніпродзержинська;

– робоча нарада заступників директорів з навчально-виховної роботи ПТНЗ області.

8-9 – участь методистів НМЦ ПТО у Всеукраїнському форумі «Зелена економіка і енергоефективність».

14 – семінар-практикум практичних психологів на тему: «Сучасні психологічні методики в організації роботи з учнями в ПТНЗ»;

– заняття Школи методиста-початківця, консультування з підготовки до презентації власних блогів, сайтів, портфоліо.

15 – «Круглий стіл» лідерів учнівського самоврядування та класних керівників Дніпропетровського молодіжного округу;

– семінар з питань організації, підготовки та проведення атестаційної експертизи (самоаналізу) в ПТНЗ (у режимі відеозв'язку).

16 – Фестиваль козацької пісні «Козацькому роду – нема переводу».

20-22 – участь НМЦ ПТО та ПТНЗ області у VII Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті – 2015» та Другій Міжнародній виставці закордонних навчальних закладів «World Edu».

20-30 – Декада професій сільського господарства.

13-20 – Тиждень НМЦ ПТО у професійно-технічному училищі № 88;

– курси цільового призначення для педпрацівників ПТНЗ області на тему «Сучасні технології організації торгівлі» на базі Дніпропетровського центру ПТО державної служби зайнятості.

21 – майстер-клас «Створення інтерактивних засобів навчання» для викладачів інформатики;

– засідання творчої групи педагогічних працівників з професії «Продавець продовольчих товарів».

21-23 – участь методистів НМЦ ПТО у Всеукраїнському семінарі-наradі на тему «Моделювання навчально-виховного процесу з фізичного виховання у навчальних закладах в умовах модернізації освіти та актуальних проблем національно-патріотичного виховання» (Суми).

22 – семінари: викладачів української мови і літератури та художньої культури; голів методичних комісій професій машинобудування на базі Дніпропетровського металургійного комбінату ім. Ф.Е. Дзержинського (Дніпродзержинськ); «Організаційно-методичні рекомендації щодо формування державного замовлення» (у режимі відеозв'язку); «Національно-патріотичне виховання в бібліотеках ПТНЗ».

27 – майстер-клас «Ефективний урок математики»;

– відеоконсультації відповідальних за участь учнів закладів ПТНЗ у дослідницько-експериментальній роботі та організації роботи з обдарованою молоддю і кураторів наукових проектів.

28 – семінар керівників гуртків технічної творчості ПТНЗ області (у режимі відеозв'язку);

– заняття творчої групи викладачів методичної секції суспільних дисциплін з методичної проблеми організації сучасного уроку.

29 – майстер-клас з упровадження нових будівельних технологій виробництва з використанням сучасних матеріалів для педпрацівників за професіями «Муляр», «Штукатур», «Маляр» на базі РНПБЦ;

– педагогічна майстерня вихователів ПТНЗ.

1-30 – Місячник безпеки під час використання газу в побуті в ПТНЗ області.

– Місячник безпеки з профілактики отруєнь дикорослими грибами.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області

Лауреати обласної педагогічної премії

Напередодні Дня вчителя за ініціативи Дніпропетровської облдержадміністрації відзначили найкращих педагогічних працівників області, які мають високі досягнення в педагогічній діяльності: перемоги у професійних конкурсах, призові місця учнів на Всеукраїнських і міжнародних змаганнях, високі результати ЗНО.

У цьому році нагороду – обласну педагогічну премію – отримали: **Олена Петрівна Юденкова**, заступник директора

Міжрегіонального вищого професійного училища поліграфії та інформаційних технологій та **Алла Юхимівна Сай**, заступник директора Дніпродзержинського центру підготовки і перепідготовки робітничих кадрів.

Вітаємо колег з визнанням їхньої педагогічної майстерності та внеску в розвиток освіти Дніпропетровщини!

Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

Нарада з навчально-виховної роботи

Департамент освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації за участю представників навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області 8 жовтня провів у Ордену «Знак Пошани» вищому професійному училищі № 75 Покровського району робочу нараду заступників директорів з навчально-виховної роботи ПТНЗ, на якій підбито підсумки виховної роботи у закладах профтехосвіти у 2014-2015 н. р. та визначено завдання на 2015-2016 н. р.

Під час наради розглянуто питання: стану скоєння злочинів та суїцидів серед неповнолітніх; соціального захисту; підсумків «Фестивального дивогограю профтехосвіти – 2015»; літньої оздоровчої кампанії учнів пільгових категорій; участі ПТО у Всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» (Джура).

Методисти НМЦ ПТО у Дніпропетровській області представили досвід криворізького кабінету з організації національно-патріотичного виховання учнівської молоді та бачення нових форм і методів організації гурткової роботи як складової реалізації Концепції національно-патріотичного виховання.

ВПУ № 75 організував концерт-вітання, огляд матеріальної бази закладу для проведення позаурочної роботи (музей історії училища, кабінет психолога, спортивно-оздоровчий комплекс «Молодість», гуртожиток, бібліотека, комп'ютерний клуб, відеозала, кімнати для гурткової роботи).

Освітня діяльність здійснили ознайомчу екскурсію до смт Покровське.

За підсумками наради розроблено та схвалено рекомендації щодо виконання завдань у новому навчальному році.

ПТО відзначає професійні свята

9 жовтня – Всесвітній день пошти

Дніпропетровський центр професійно-технічної освіти – єдиний в регіоні навчальний заклад, що здійснює навчання за традиційними професіями «Оператор поштового зв'язку», «Сортувальник поштових відправлень та виробів друку» та іншими в інтеграції з професією «Оператор комп'ютерного набору». Майбутні робітники підприємств Укрпошти мають опанувати логістику, поштово-банківські послуги, пряму поштову розсилку, сучасні методи обробки кореспонденції тощо.

Навчальний заклад провів урочисті заходи, присвячені професійному становленню молодих компетентних фахівців поштового сервісу з високим фаховим потенціалом.

Посідання зусиль педколективу ДЦПТО та колективів підприємств Укрпошти сприятиме безперебійній роботі поштового зв'язку в державі.

18 жовтня – День працівників харчової промисловості

На Дніпропетровщині 25 професійно-технічних навчальних закладів готують фахівців для підприємств харчової промисловості. Щорічно понад 3 тисячі випускників стають висококваліфікованими робітниками та отримують перше робоче місце на підприємствах харчової галузі регіону.

З нагоди свята в ПТНЗ області відбулися заходи з позиціонування робітничих професій та галузі.

У Дніпродзержинському центрі підготовки і перепідготовки робітничих кадрів відбулися вікторини та конкурс фахової майстерності серед учнів з професії «Кухар». Неординарно учасники змагань підійшли до виконання завдань: приготування салату «з креативним методом подачі» та страви «з того, що бачиш». Деякі виторви кулінарів члени журі визнали стравами високої кухні.

Учні та педпрацівники **Орджонікідзевського професійно-технічного училища** в рамках

свята міста провели театралізовану промоакцію під гаслом «Наші робочі руки – тобі, любо Україно!». Відбулася презентація професії «Кухар»: в імпровізованому кафе «Варениковий рай» відвідувачі мали нагоду ознайомитися з асортиментом продукції, покуштувати її та придбати як готові страви, так і напівфабрикати.

У **Межівському професійно-технічному училищі** учні взяли участь в акції «Сьогодні харчової промисловості», де на прикладі продукції вітчизняних виробників продемонстрували зростання конкурентоспроможності наших харчів на зовнішніх ринках, їхні переваги за споживчими і смаковими якостями, використання сучасного дизайну тари і упакування, що виготовляються на натуральній основі.

В ПТНЗ відбулися конкурси «Кращий кулінарний ерудит», «Попелюшка», «Спритний у роботі із кухарською технікою», «Посвята в кухаря». Першокурсники урочисто виголосили клятву майбутніх кухарів та отримали символічний знак кухарської справи – ополоник.

Науково-дослідна діяльність молоді ПТО

5-8 жовтня у Києві, в рамках Міжнародної конференції «HighMatTech» відбулася Всеукраїнська школа-семінар «Сучасні матеріали та технології».

Учні – учасники семінару представили свої науково-дослідницькі доробки, відвідали лекції вітчизняних і закордонних науковців, випробували свої знання під час виконання лабораторного практикуму.

Анастасія Шевельова, слухачка секції відділення технічних наук Дніпропетровського філіалу Малої академії наук, учениця I курсу Криворізького центру підготовки та перепідготовки робітничих кадрів будівельної галузі представила на розсуд компетентного журі науково-дослідницький проект «Технологія облаштування підлог дисперсно-армованих полімерною фібровою» (науковий керівник – майстер виробничого навчання Володимир Віталійович Маслов) і отримала сертифікат учасника Всеукраїнської школи-семінару.

Чемпіон України з пауерліфтингу

Олег Корнішенко, учень Петриківського ПТУ № 79, став чемпіоном України з пауерліфтингу у ваговій категорії до 75 кг. Він підняв штангу вагою 440 кг та виборов дві золоті медалі.

Олег навчається на II курсі за професією «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва, слюсар-ремонтник, водій автотранспортних засобів». Він два роки професійно займається спортом, неодноразово брав участь у районних, обласних змаганнях спортивного товариства «Колос» з армреслінгу та пауерліфтингу.

Первинно **‘ештальт-метод** використовувався лише в медицині. Його засновником вважається німецький вчений Фредерік Перлз. Слово **‘ештальт (Gestalt)** – німецьке. Воно означає образ, фігуру, форму; ціле або конфігурацію частин цілого. Теоретично, за кожною людиною визнається її унікальність; людина має все для вирішення проблем, що виникають.

Французькі вчені (Серж Гінгер та інші) визнають **‘ештальт-терапію** мистецтвом оновленого контакту, дивом співтворчості, яке може характеризувати й змінювати стиль життя людини.

Метою ‘ештальту є глибокий самоаналіз і відкриття нових шляхів для реалізації особистості, розвитку креативності й оригінальності, розширення життєвого досвіду.

На основі цього **‘ештальтисти** визначили цілі **‘ештальт-методу**, які й ми можемо успішно досягати у навчальному процесі на уроках української мови і літератури: розширення усвідомлення внутрішньої особистісної цілісності; наповнення й осмислення життя; покращення контактів із зовнішнім світом у цілому та оточенням людей – зокрема; аналіз свого існування, призначення у житті; аналіз свідомості та поведінки, що сприяють творчій відповідальності.

Прикладом ‘ештальту як стилю життя є для нас листи відомих українських письменників різних часів, які дослідила знана українська письменниця Михайлина Коцюбинська. Вона вважала листи продуктом особливого роду, бо «... текст як багатифункціональна система, дотична до різних сфер суспільної та індивідуальної свідомості, стилістично неоднорідна, змістово багата, максимально – просто впритул – наближена до найінтимніших пластів духовного буття людини. Своєрідний синтез ratio й emotio».

Вважається, що лист є одночасно і документом, і творчістю. Він може адресуватися одній конкретній людині (такий, звичайно, не для сторонніх очей). Листи можуть бути літературними, філософськими, дидактичними. Є й такі, що спеціально призначені для публікацій, для широкої аудиторії, зокрема для нащадків.

Листи допомагають шліфувати стиль, виробляти культуру спілкування. Вони – специфічний вид мовної творчості. Зважаючи на це, наважимося провести паралель між листом і **‘ештальтом** як способом контакту людей.

Із книги Михайлини Коцюбинської «Листи і люди» (Київ, 2009) дізнаємося, що любив писати листи Великий Українець Тарас Григорович Шевченко. Він мав багато друзів, з якими листувався. У листах – виливав свою душу, почуття, а ще – розповідав про Україну, про любов до неї. Написання листа для Т. Шевченка було психологічним переживанням, образним мисленням і уявленням співрозмовника, бажаного майбутнього. Наприклад, споглядаючи дерево, він міг біля нього уявити дорогу йому людину й розмовляти з нею як із присутньою поруч, перейматися її долею, й все це виливати словами на папері.

Т. Шевченко з тривогою очікував відповіді на свої листи й радів, коли отримував їх. (Чи часто ми пишемо листи? Чи хвилюємося, коли пишемо? Як бережемо радість переживання від очікуваних відповідей?).

МОТИВ НАВЧАННЯ ОБИРАЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ФІЛОЛОГИ

Сучасний психологічний аналіз педагогічної діяльності вчителя свідчить: удосконалення змісту освіти зумовлює появу нових мотивів вибору технологічного процесу навчання.

Фахова компетентність, педагогічна та психологічна майстерність, досвід роботи філологів знадобляться для опанування нових мотивів, зокрема мотиву використання ‘ештальт-методу в удосконаленні знань української мови і літератури, мовно-літературної компетентності учнів.

Михайлина Коцюбинська високо оцінює мистецький потенціал листів Тараса Шевченка: «Шевченків епістолярій підтверджує тезу про те, що листи – це своєрідний індикатор письменницького стилю, одне з джерел вироблення, формування стилю. Листи російською мовою... стилістично близькі до сентиментально-романтичного побутописання... У листах українською – широка

Листи Василя Стуса М. Коцюбинська вважала справжнім скарбом, настільки сильний був у них самоаналіз. В. Стус ретельно аналізував психологію своїх вчинків, їхню мотивацію, а також мотивацію своєї поведінки, своїх реакцій, тонку невловиму матерію відчуттів, духовних поривань.

В одному з листів нашого земляка Федора Завгороднього, українського солдата Другої світової війни з оповідання-сповіді Сергія Завгороднього «Чи заграє цитра», яскраво вимальовується бентежний образ захисника Вітчизни, який любить рідну Україну, чоловіка й батька, сина, який мріє залишитися живим і пожити ще хоч трошки. Цей лист може бути для молоді прикладом створення сучасного **‘ештальт-образу** миру, одухотворення, благородства, високих помислів і почуттів людини.

«16.03.1945 року.

Добрий день, Лізо!

Я зараз сиджу у полі і слухаю... Тихо вітер шумить, шелестить листя на кущах, а у мене в окопі – мов під холодною ковдрою. Довго дивлюся, і здається мені, що з того он поля, покритого туманом, виходиш ти. Коли б тільки знала, яка ти мені рідна. Ти завжди, завжди зі мною...

І коли б твої слова, що ти говориши у листах, та справдились, і цитра заграла знову! Я буду вдома. Сто раз по сто

тебе б цілував і не націлувався б...

Дома ти прости мені все, все... Тільки думаю, що ми жили гарно. А тепер, коли б же тільки мені залишитись живому, то думаю, що ми будемо жити ще краще.

Лізо! Нічого б я не хотів, тільки б побачити свою сім'ю, обійняти своїх дітей, тебе, маму і пожити разом хоч трошки. Коли я прочитав оті твої слова, що грає тище нашої цитри, то став веселішим і здоровішим.

Я цілую твої листи.

Ф.З.»

Сподіваємося, що вибір нового мотиву навчання (**‘ештальт-методу**) допоможе вчителю української мови і літератури компенсувати на користь учнів вилучені теми із державних програм з української мови і літератури (якщо програма з української мови рекомендує навчити учнів писати адресу, то як не навчити їх писати лист?!).

Вважаємо актуальним для навчання й виховання учнів відродження традиції написання листів (листування), усвідомлення учнями краси спілкування. Це – важливо, адже молодь сьогодні чимало спілкується,

листується у соціальних мережах, не вміючи правильно, грамотно висловлювати свої думки.

‘Ештальт-метод вийшов за межі медичної практики і став поширеним психологічним методом. Тепер він успішно використовується в педагогіці (**‘ештальт-педагогіка**). Він базується на переконанні: людина народжується із певними здібностями, має можливість перебувати у контакті з іншими людьми й жити творчо. У неї, за словами відомого педагога Тетяни Гончаренко, «... немає благороднішої справи, що виправдовувала б її існування на землі, підтверджувала б високе звання людини, давала б їй найглибшу й істинну насолоду від ранньої юності до похилої старості, ніж творчість».

З різних причин творчий процес життя, на жаль, уривається, у людей змінюється уявлення про майбутнє, тож завдання філологів – учити учнів аналізувати свою поведінку, вчинки й відкривати нові шляхи для реалізації знань, творчих засад особистості.

Оскільки у новому 2015-2016 навчальному році педагоги області працюватимуть над проектом «Освітні стратегії соціалізації особистості громадянського суспільства», то має виникнути потреба у навчально-виховному процесі орієнтувати учнів на відродження національної гідності, патріотизму, формування громадянської зрілості, на самореалізацію у духовній і матеріальній сферах, дотримання конституційних норм.

Як на уроках української мови і літератури на основі глибокого усвідомлення своїх прав і обов'язків, себе – як повноправного члена соціальної спільноти, громадянина України – готувати здатних до активної участі у справах суспільства і держави учнів? Без сумніву, відповідь можна знайти, обравши для цього новий мотив навчання, зокрема виконання **‘ештальт-вправ**, адже мета **‘ештальт-педагогічного методу** в істотному збігається з метою обласного проекту соціалізації особистості.

Методики із **‘ештальт-вправ** допомагають педагогам і учням не лише опанувати новий життєвий досвід, а й розкривати свій потенціал, працювати в атмосфері зацікавленості й співтворчості, краще розуміти один одного. Завдяки цій технології підвищується якість навчання, внутрішня мотивація ліцеїстів до здобуття знань, а також знижується рівень тривожності школярів.

Колектив навчально-методичної лабораторії української мови і літератури ДОШПО сподівається на широке обговорення запропонованої теми, створення обласної творчої групи, яка б ґрунтовно вивчила методику **‘ештальт-вправ** і збагатила розвиток освітньої галузі.

Лідія ПІСКОРСЬКА, завідувач НМЛ української мови і літератури ДОШПО; Тетяна ЛЮБЧИЧ, учитель-методист Іванівської СЗШ, Петриківський район

Запис радіопередачі, яку підготувала Лідія Пісгорська, веде Вікторія Сидоренко, головний редактор художнього об'єднання обласного радіо. Листи захисникам кордонів України читають учні Синельниківського й Петриківського районів.

стилістична амплітуда: жартівлива приятельська цидулка, поважні рефлексії, ліричні мініатюри-вірші в прозі тощо. Шевченкові листи – помітне і вельми своєрідне явище в українській культурі – за глибиною й безпосередністю поетового самовираження, за фактографічною наповненістю, як документ доби і мистецький феномен».

До наших днів збереглося 232 листи Т.Г. Шевченка, вони надруковані у повному зібранні його творів.

Любила писати листи й відома українська письменниця Ольга Кобилянська. У листах до Василя Стефаника вона витончено творить **‘ештальт-образи** щастя, любові, які наповнюють життя новим смыслом і живлять його творчістю: «Ваші листи, як пісні, виграні впівголос. Між два листочки паперу замикаєте світ – світ Вашої душі, і посилаєте мені...».

Листи, на думку М. Коцюбинської, дають змогу відчути безпосередність і глибину самовираження – навіть повніше і достовірніше, ніж ліричні твори, де додається елемент «сконструйованості».

Команда Дніпропетровщини успішно виступила у щорічному Всеукраїнському колоквиумі школярів

«КОСМОС. ЛЮДИНА. ДУХОВНІСТЬ»

На конкурс, що відбувся 22-24 вересня в Ужгороді, було подано 36 робіт із 12 регіонів України.

Свої наукові дослідження учні області представили у трьох із восьми секцій та вкотре довели високий рівень своїх знань про космічний простір, наукові відкриття, наукові тлумачення на засадах вірогідності версій про можливі варіанти розвитку людської цивілізації.

Юні дніпропетровці запропонували свої ідеї щодо шляхів опанування космічного простору, використання найсучасніших технологій для його вивчення та колонізації інших планет.

Наші переможці:

Денис Посто́л, учень 11 класу Гімназії Ленінського району, вихованець Станції юних техніків Дніпропетровської міської ради, за роботу «Дім-щільник на Марсі» отримав диплом **I ступеня** в розділі «Твої можливості, людино!» (керівник Тетяна Михайлівна Мізиченко). Хлопець розробив макет дому, який можна збудувати на Червоній планеті. Там можуть жити дослідники. Будинок має 6 кутів, і нагадує будовою бджолиний щільник. На думку розробника, це створює комфортний психологічний клімат.

Валерій Селіванов, учень 10 класу Фінансово-економічного ліцею Дніпропетровської міської ради, за роботу «Місяць: загрози, реалії, перспективи» в розділі «Кінець світу» отримав диплом **II ступеня** (керівник Тетяна Іванівна Нікіфорова). У своєму проєкті він виклав ідею, як можна отримати альтернативне джерело енергії (гелій-3) за допомогою місяця. Розробив енергостанцію, намалював макет, де треба їх ставити, та місця для висадки астронавтів.

Анастасія Видиш, учениця 11 класу Навчально-виховного комплексу № 137 «Ліцей-загально-

освітній навчальний заклад» Дніпропетровської міської ради, вихованка Національного центру аерокосмічної освіти молоді України ім. О.М. Макарова, за роботу «Зоряна колиска» в розділі «Космос у лабораторії» отримала диплом **III ступеня** (керівник Юлія Анатоліївна Журба). Дівчина запропонувала ідею, як за допомогою туманностей отримати електроенергію.

Усі проєкти науково обґрунтовані, це не фантастика. Кожен можна втілити у життя.

Людмила ВОЛКОВА, директор ДОЦНТТ та ІТУМ

10 жовтня — Всесвітній День психічного здоров'я

У Марганецькій СЗШ № 7 шкільний психолог Олександра Вікторівна Мельничук організувала психологічну акцію перед уроками «Для тебе»; живу стіну «Рука до руки», флешмоб «Ти не один», провела семінар «Психолого-педагогічні проблеми соціалізації особистості в умовах демократизації суспільства: етапи, види, педагогічні стратегії».

Класні керівники 1-10-х класів провели єдині класні години на теми: «Ти не один», «Який Я», «Місто мого життя».

Психічне здоров'я — це рівновага та сталість психіки людини, адекватне сприйняття реального світу; нормальна дія вищих психічних функцій. Психічне здоров'я поширюється на стан розуму, інтелекту та емоцій.

Основою психічного здоров'я є стан загального душевного комфорту, який адекватно регулює поведінку людини в процесі життєдіяльності. Важливо, щоб кожна людина, обираючи спосіб життя, не лише зважала на збереження фізичного здоров'я, але й дбала про свій психічний стан.

Зазвичай, *особистий спосіб життя* людини включає ставлення до здоров'я, сформовані навички для досягнення благополуччя, адаптацію до середовища, що швидко змінюється. Вибір ставлення до здоров'я — це особисте рішення, що безпосередньо впливає на здоров'я людини. Риси особистості, навички людини — найважливіший чинник здоров'я. Відповідно, розуміння здоров'я дає змогу кожній людині визначитися яким чином його слід зберегти.

Які загрози своєму здоров'ю визначає сучасна молодь як найбільш актуальні?

За даними соціологічного дослідження Державного інституту сімейної та молодіжної політики «Ставлення молоді України до здорового способу життя» (2010 р.), психологічна напруга разом із негативним станом екології — серед найбільших загроз для здоров'я людини.

Так, на думку молоді віком 14-18 років негативний вплив на стан її здоров'я мають: стан довкілля (69%), шкідливі звички (32,8%) та психологічна напруга (24,5%).

Думка молоді віком 18-24 років дещо інша: стан довкілля (64,8%), психологічна напруга (31,4%) та неправильне харчування (31,2%).

А для молоді віком 25-35 років великими загрозами для здоров'я є: стан довкілля (66,8%); психологічна напруга (33,7%) та шкідливі звички (29,4%).

На сьогодні, за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, 25% людей (кожен четвертий!) у світі потребують допомоги спеціалістів у вирішенні проблем, породжених незадовільним станом психічного здоров'я, але у більшості країн є великий дефіцит відповідних психологічних служб.

Але, перш за все, від самої людини залежить — бути їй здоровою чи ні, вона сама має турбуватися про збереження свого здоров'я, обрати такий спосіб життя, що забезпечить би його збереження.

Отже, бажаємо усім здоров'я: жити довго — «наповнити життя роками»; бути здоровим якомога довше — «наповнити роки життям»; розвивати протягом життя свій потенціал — «наповнити життя повноцінним життям!»

Ксенія ДОРОНІНА, заступник директора з НВР СЗШ № 7

На базі Криворізької загальноосвітньої школи № 85 відбувся міський семінар-практикум «Патріотичне виховання як чинник консолідації українського суспільства»

У роботі семінару взяли участь представники управління освіти і науки виконкому Криворізької міської ради, методисти Інноваційно-методичного центру; заступники директорів з виховної роботи загальноосвітніх навчальних закладів міста; керівники районних методичних об'єднань вчителів предметів «Захист Вітчизни», «Фізична культура»; керівники гуртків військово-патріотичного спрямування; учасники АТО, військовослужбовці 17-ї окремої танкової бригади.

Учні школи привітали учасників заходу флешмобом «Україна єдина».

Розпочала роботу семінару-практикуму головний спеціаліст відділу вищої професійно-технічної освіти, профорієнтації, охорони праці та кадрової роботи управлін-

ня освіти і науки виконкому Криворізької міської ради Тетяна Василівна Пухальська.

У теоретичному блоці розглядалися питання «Виховання юних патріотів в Україні як майбутніх захис-

ників Вітчизни», «Патріотичне виховання як засіб формування сучасного українця».

Учасники семінару-практикуму ознайомилися з досвідом системної

роботи закладу з патріотичного виховання, зокрема — співпрацю школи із 17-ю окремою танковою бригадою та переглянули відеофільм «Подвигу жити у віках».

У практичному блоці присутні стали учасниками майстер-класу з виготовлення національно-патріотичних оберегів, переглянули фрагменти уроків з предметів «Захист Вітчизни» та «Фізична культура», виховного заходу «З Україною в серці».

Ухвалено рекомендації щодо організації оборонно-масової роботи, військово-патріотичного виховання серед учасників навчально-виховного процесу; удосконалення роботи військово-патріотичного спрямування з молоддю; формування у дітей патріотичної свідомості, національної гідності, готовності захищати національні інтереси України.

Надія КОСЯЧЕНКО, директор школи № 85, Кривий Ріг

День шкільного самоврядування у Вільненському НВК

У чудову пору року приходить до нас День Вчителя. Початок жовтня вкотре дарує це свято професійної майстерності, невтомного романтизму, безмежного авторитету і довіри, таланту й мудрості.

Традиційно в День Учителя у нашому НВК шкільним життям керують органи учнівського самоврядування.

Ледь сонечко зранку позолотило верхівки дерев, а наш «одноденний» директор (за сумісництвом — Президент НВК в реальному житті) — на своєму місці і уважно перевіряє зовнішній вигляд кожного («вчителя»). Вразили своїми креативними уроками (особливо вихованців початкової школи) «новоспечені» педагоги.

А справжні вчителі на їхніх уроках мали змогу поринути в дитинство і відчутти себе учнями, сидячи за

шкільною партою, відповідаючи на запитання та отримуючи гарні оцінки.

Сюрпризом для всіх був веселий, з цікавими завданнями «Квест». Три команди вчителів — «шукачів скарбів» — так швидко впоралися із завданнями, показуючи дітям приклад згуртованості, що важко було визначити переможців, тож перемогла, як завжди — **дружба**.

Гарними емоціями, теплими словами привітання, сердечними усмішками діти висловили любов і безмежну вдячність своїм мудрим наставникам.

Олена МАКАРОВА, заступник директора НВК з виховної роботи, с. Вільне, Новомосковський район

«Тримайся, незнайомий, але рідний солдате...»

Такі листи вже другий рік пишуть діти Дніпропетровщини захисникам України. Вісточки захисникам хоче відправити кожен. Зовсім маленькі малюють картинки, плетуть патріотичні браслети. Старші діти пишуть героям листи для того, щоб кожен із наших бійців відчув турботу і увагу. Понад 35 тисяч повідомлень від дітей області вже знайшли своїх адресатів.

Волонтери допомагають доставити ці послання на фронт. Частину листів школярі передають самі під час зустрічей з бійцями у лікарнях чи вдома.

Дорогий воїне! Брате, друже, наречений, батьку, дідуся!

З великою вдячністю та теплою трепетно пишу тобі цього листа в чарівний весняний день, коли за вікном світить сонце, чути пташиний спів, дитячий сміх. Світ сміється сонцем, барвами, звуками...

Я розумію, які важкі часи для всіх настали, а особливо – для тебе. Пишу тобі і сподіваюсь на те, що ці рядки зігріють тобі душу. Твій подвиг надихає мене бути хороброю та сильною. Бо саме у твоїх жилах тече кров героїв: Сагайдачного, Богуня, Сірка...

Зараз тобі нелегко на цій холодній війні. Я довіряю тобі, як собі. Хочу, щоб ти довіряв мені. Сидячи сьогодні за партою, я багато переосмислила. Зрозуміла, що перш за все необхідно зосередитися на душевній гармонії. І в моїх силах зробити так, щоб світ довкола став кращим. Я впевнена, що ніхто і ніщо не може знищити наш український дух, що життєво необхідними для кожного українця є доброта, людяність, доброзичливість, прагнення правди і справедливості. І я уперто вірю в добро, і ніколи не зраджу свого народу, і не зрежусь свого родоводу.

Ти – герой, тому що не побоявся піти на війну, щоб захищати свою рідну землю, батьківщину.

Я пишаюся тобою, дякую і низько вклоняюся.

Нехай життєві вітри не згасять іскорки, що дають тепло серцям й душам героїв протягом усього життя.

Нехай ангел-охоронець порятусь тебе від ворожих куль і снарядів.

Будь ласка, повертайся живим! Написала тобі листа Вікторія, отже, перемога буде з тобою.

Слава Україні!

Вікторія ЗЕМЛЯНА,
учениця 10 класу Іванівської
СЗШ Петриківського району
(вчитель-методист української
мови і літератури Тетяна
Миколаївна Любич)

Святковий концерт в аеропорту Дніпропетровська зібрав кілька сотень воїнів. Привітати захисників України приїхав Національний президентський оркестр і маленькі дніпродзержинці – цілий автобус привіз в аеропорт дітей, які захотіли привітати бійців.

«Ми приїхали сюди, адже це по-справжньому важливо – привітати воїнів. Як не любити людей, які заради нас ризикують своїм життям?!», – говорить 8-класниця Іра з дніпродзержинської школи № 44. Вона читатиме вірш «Присвята солдату». Її однокласники – танцюватимуть вальс, співатимуть і покажуть акробатичні етюди.

Поруч із дітьми стоять коробки. На них написано: «З Днем захисника України!». «Це ми привезли посилки для військовиків. В них – найважливіше: серветки, вода, чай, макарони, каші, – все, що потрібно на фронті».

«Повертайтеся живими, ми вас любимо», –

діти і дорослі привітали воїнів

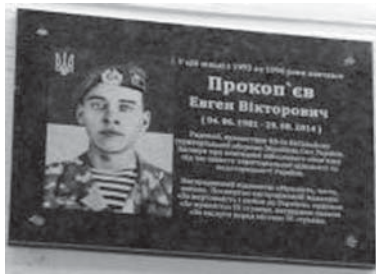
Дітки трохи соромляться – багато людей. Але на їхніх обличчях усмішки. «Добре бачити тих, хто не боїться захищати нас від ворога. Добре, що в Україні є такі люди». «Кожен солдат сумує за своєю дитиною. А ми сумуємо за ними! Будь ласка, завжди повертайтеся додому живими! Ми вас любимо!»

Красені в парадних кітелях із золотими аксельбантами грають марші, ностальгічні і ліричні пісні: «Українські візерунки», «Люблю я тебе, Україно», вальс «На схи-

лах Дніпра», марш авіаторів. Мелодії хвилями плінуть ангаром. Потужний звук мідних інструментів відлунує від далеких стін дзвоном...

Оркестр замовк. Ведуча оголосила патріотичний вірш. Дітвора вийшла на сцену. «Ми ждем тебя домой солдат, желая видеть невредимым...», – читаючи вірш, діти маленькими ручками передають один одному мікрофон. Гості мовчать. У міцного велетня-воїна з сивими скронями блищать сльози...

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА НА ЧЕСТЬ ГЕРОЯ

24 вересня на подвір'ї Криворізької гімназії № 91 відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки на честь військовика Євгена Вікторовича ПРОКОП'ЄВА.

Народився Євген Прокоп'єв 4 червня 1981 року, закінчив 9 класів загальноосвітньої школи.

18 травня 2014 року мобілізований на військову службу. Був кулеметником, рядовим 40-го батальйону територіальної оборони військової частини ПП В 2603. Брав участь в антитерористичній операції на сході України.

Загинув Євген Прокоп'єв 29 серпня 2014 року в Іловайську.

Вшанувати пам'ять героя-земляка зібралися батьки і родичі воїна, гості, мешканці мікрорайону, вчителі та учні.

«КОЗАЦЬКОМУ РОДУ – НЕМАЄ ПЕРЕВОДУ!»

Саме ця крилата фраза стала девізом районного конкурсу, що відбувся у Криворізькій СЗШ № 122

До учасників конкурсної програми звернувся голова Громадської організації Федерації технічних видів спорту «Кривбас-Екстрим», засновник змагань «Гонки на виживання» Федір Губаренко, голова молодіжного виконкому Едуард Поляков, головний спеціаліст комітету у справах сім'ї та молоді виконкому Криворізької міської ради Тетяна Гайдар.

Впевнено та артистично презентували козаки і козачки свої команди. Смачними козацькими стравами почастили учасники змагань один одного, членів журі та почесних гостей заходу. Шість сотень Саксаганського куреня показали свою вправність, силу та спритність під час участі у естафеті, перетягуванні ка-

нату, підтягуванні на поперечині, вправах із гириями.

Активну участь у проведенні конкурсу взяли бійці військової частини 3011 Національної гвардії України, головний отаман громадської організації «Січ» Сергій Бережний, обозний Інгульської паланки Війська Запорізького Низового Олег Забоєв.

Перше місце посіли дві команди: учні школи № 122 та гімназії № 91. Солодкі призи, які вручили хлопцям і дівчатам начальник відділу у справах сім'ї та молоді виконкому Саксаганської районної у місті ради Світлана Волинкіна, надали депутати Саксаганської ради Наталя Федорінова та Олександр Яцковський.

• ОГОЛОШЕННЯ

10 жовтня Дитячий табір «Козацька Фортеця» за підтримки всеукраїнських мистецьких та освітніх асоціацій відкрив VI сезон Дитячого Національного Конкурсу «Я козацького роду!»

Тема цього річного конкурсу:

«Козацька листівка для українського воїна»
Якими були козаки? Який одяг та зброя мали? За що і як воювали? Що любили і цінували? Експериментуйте, фантазуйте, шукайте і створіть найкращу Козацьку листівку, яка уособлює та відтворює лицарів України – козаків.

Надсилайте роботи на конкурс «Козацька листівка для українського воїна» та отримайте чудові подарунки від Дитячого табору «Козацька Фортеця» та партнерів конкурсу! Усі Козацькі листівки організатори конкурсу пересилатимуть українським воїнам.

Конкурс триватиме від 10 жовтня 2015 року до 10 березня 2016 року.

Детальніша інформація – на сайтах: www.hopak.kiev.ua; www.fortetsya.ua

Навчаємось надавати першу меддопомогу

Мешканців Дніпропетровщини запрошують на цікаві та корисні заняття з надання першої меддопомоги. За дві години вас навчать як не панікувати у складних обставинах і правильно допомогти постраждалому.

Директор обласного центру здоров'я Юрій Корягін зазначив, що знання та навички, які отримають слухачі, актуальні не лише в умовах воєнних дій. Знати, як правильно накласти шину, зупинити кров чи відновити дихання мають усі, адже ніхто не може передбачити, коли саме це допоможе врятувати життя собі чи іншим.

Мешканці регіону можуть записатися на заняття за телефонами обласного центру здоров'я: (056) 745-45-75, 745-51-01, 770-06-71. Для дніпропетровців працюють такі номери: 371-20-78 та 371-20-69. Дніпродзержинцям треба набирати (292) 4-39-51 або 7-35-81, криворожанам – (056) 407-12-80, павлоградцям – (232) 6-06-24 та 4-55-26.

Коли група сформується, працівники центрів здоров'я зателефонують і запросять охочих на заняття у вашому місті.

Данило Сахненко мешкав на Мандриківці (тоді – передмістя Катеринослава). У кіно розпочав працювати 1906 р. як кіномеханік у біоскопі Е. Зайлера в Катеринославі. Від 1908 р. – хронікер французької фірми «Пате». Знімав місцеву катеринославську хроніку, потім зробив чимало видових картин, присвячених красі української природи. Стрічки Сахненка виділялися своєю поетичністю. На жаль, не збереглися його видові картини «Повінь на Дніпрі», «Катеринослав» та інші.

Із 1911 р. працює у художній кінематографії. У липні того року у Катеринославі гастролювала група українського театру Миколи Садовського. Д. Сахненко зняв на плівку дві постановки театру – «Наймичку» і «Наталку Полтавку» з Любов'ю Ліницькою в ролі наймички і Марією Заньковецькою в ролі Наталки. 1914 р. увічнив виставу «Богдан Хмельницький» за М. Старицьким. (До речі, екранізація «Наталки Полтавки» була в прокаті аж до 1930 р.!).

24 вересня 1911 р. катеринославський часопис «Дніпрові хвилі», а 30 вересня київський «Засів» сповістили про початок ро-

140 років тому (1875 р.) – народився Данило Сахненко,

катеринославський кінооператор, який створив перший український художній кінофільм «Запорозька Січ»

боти Сахненка над новим фільмом: «Місцева катеринославська фабрика кінематографів, під фірмою «Родина» Д. Сахненка і спілки задумала випустити картину, як нападають татари на Запорізьку Січ. Для цього вирішили зробити примірну баталію десь на місці колишньої Січі. Оглянули Дніпро на всьому протязі між Катеринославом і Александровськом [нині – м. Запоріжжя] і зупинились на Лоцманській Кам'яниці, як на найбільш підходящому місці. На місці Дніпра побудували куріні, хати, трюхи не півсела запросили взяти участь у «баталії». Для всіх учасників баталії пошити спеціальне історичне убрання. В цій баталії бере участь коло 400 душ, з гарматами і човнами на Дніпрі. Упорядники примірної баталії, яку зніматимуть для кінематографа, звертались за порадою до проф. Д.І. Яворницького. Сама баталія

має одбутись цими днями». («Дніпрові хвилі». – 1911. – № 18-19. – С. 259). Фільм вийшов на екрани у січні 1912 р. під назвою «Запорозька Січ». Докладні спогади лишив один з учасників зйомок, ветеран українського кіно Арнольд Кордюм.

Південноросійське кіноательє «Родина», яке заснували Сахненко та компаньйони, випустило також фільми «Облога Запоріжжя», «Любов Андрія» (за мотивами повісті «Тарас Бульба» М. Гоголя), «Мазепа» (за поемою О. Пушкіна «Полтава») та ін. У Російському державному архіві кінофотодокументів збереглося кілька документальних стрічок Сахненка: похорон Георгія Алексеєва, почесного громадянина Катеринослава в 1914 р., прибуття царя Миколи II до Катеринослава в січні 1915 р., лютневі події 1917 р. в Катеринославі, зйомки Дніпра і Дніпрових порогів.

У 1914 р. кіноательє «Родина» вже відоме як місцеве кінематографічне товариство «Україна» Ф. Щетиніна і К°. 1 лютого 1914 р. катеринославська газета «Русская правда» сповіщала про те, що 30 січня в Катеринославі, в місцевій аудиторії демонструвалися картини товариства «Україна»: «Запорозький курінь», «Вечорниці», «Згода», «Запорожці в неволі». «Картини дуже вдалі, барвисті і краще багатьох «драм», котрі йдуть у місті, – зазначала газета. – Картини супроводжували фортепіано і український хор».

Як режисер Д. Сахненко зняв і комедії: «Оце так ускокчив», «Грицько Голопуєнко» та ін.

Під час Першої світової війни Д. Сахненко як оператор екранізував кілька патріотичних агіток. У роки громадянської війни працював кінооператором у Першій кінній армії. 1925 р. у Харкові зняв художній фільм «Вбивство сількора» (разом з М. Лідером). З 1925 р. працював у центральній лабораторії ВУФКУ в Харкові. Помер 1930 р.

Микола ЧАБАН, красзнавець

ПОШАНУВАННЯ НЕПЕРЕСІЧНОЇ ОСОБИСТОСТІ

2004 року Дніпропетровська міська рада спільно з Дніпропетровським осередком Національної спілки кінематографістів України започаткувала фестиваль екранних мистецтв «Дніпро-сінема». 2006 року фестиваль отримав ім'я

одного із фундаторів українського кіно, оператора і режисера з Катеринослава Данила Сахненка.

Пошуком матеріалів про життя та творчість Сахненка опікуються члени Дніпропетровського осередку НСКУ. З ініціативи осередку міська рада заснувала мистецьку премію ім. Данила Сахненка, яка вручається як найвища відзнака року в галузі кінематографу.

На будівлі кінотеатру «Родина», що на центральному проспекті Дніпропетровська, встановлена ме-

моріальна дошка на вшанування його імені (зусиллями благодійного фонду Олексія Лазька, з ініціативи осередку НСКУ). В минулому на місці сучасної будівлі кінотеатру на розі Єкатерининського проспекту і вул. Фабричної (нині – проспект Карла Маркса і вул. Столярова) з 1897 р. розташовувався «Електробіоскоп Зайлера», один із перших кінотеатрів Катеринослава. 1913 р. замість дерев'яної споруди біоскопа був збудований кам'яний кінотеатр «Гігант». В різні часи мав назви

«Красный факел», «Рот фронт». З 1945 р. – «Родина».

У 2012 році з нагоди 100-річчя від дня прем'єри першого українського повнометражного фільму «Запорозька Січ» відбулася театралізована реконструкція зйомок цього унікального фільму. До заходів були залучені історики-науковці, студенти, актори, спортсмени кінно-спортивної школи, представники кінної міліції, козацьких громадських організацій з різних міст України, тренери й учні позашкільного закладу

«Спас-штурм», фольклорні колективи, мешканці Лоцманської Кам'янки. Зйомку проводили оператори 8 творчих груп із різних міст України.

Валентина СЛОБОДА, голова Дніпропетровського осередку НСКУ

21 травня 2015 року у Дніпропетровському Будинку мистецтв відбулися ПРЕМ'ЄРА ФІЛЬМУ «ДАНИЛО САХНЕНКО» І ЗУСТРІЧ З АВТОРОМ КІНОСТРІЧКИ ІГОРЕМ РОДІОНОВИМ

Валентина Слобода, директор Будинку мистецтв, організатор і натхненник багатьох мистецьких акцій, розповідає: «Стрічка створена до 140-ї річниці від дня народження оператора і режисера з Катеринослава Данила Сахненка, ім'я якого ще мало відоме як дніпропетровцям, так і шанувальникам кіномистецтва у світі. Це перший захід до ювілею митця і перший фільм про нього».

Герой фільму – наш земляк Данило Сахненко, один із фундаторів українського кіно. Не маючи спеціальної освіти, він зміг у далекому 1908 році стати кореспондентом французького кіножурналу фірми братів Пате і за деякий час уже отримав від фірми кінокамеру за

високу якість надісланих з Катеринослава до Франції кіносюжетів. Піонер українського кінематографу створив перший український повнометражний ігровий фільм «Запорізька Січ» і заснував перше в Катеринославі кіновиробництво – кіноательє «Родина».

Автор фільму Ігор Родіонов з 1989 року працює у галузі екранних мистецтв як тележурналіст, керівник творчого об'єднання «Телепродюсер». Втілює кілька авторських телепроектів, створює різноманітні відеофільми, бере участь у професійних фестивалях і курсах. Його роботи неодноразово відзначені

різними нагородами. Фільм «Данило Сахненко» присвячений зйомкам «Запорозької Січі» у 1911 році та непростим колізіям життя українського кінематографіста.

В одному із залів кінотеатру «Мультіплекс» КДЦ «Караван» відбулися ювілейний вечір і перегляд фільму «Данило Сахненко». На заході виступали: автор фільму Ігор Родіонов, голова Національної спілки кінематографістів України Сергій Тримбач, секретар Правління НСКУ, голова Дніпропетровського осередку, фундатор фестивалю Валентина Слобода, фольклорні колективи, учасники театралізованої реконструкції зйомок першого українського повнометражного ігрового фільму Данила Сахненка «Запорозька Січ».

У першому фестивалі 2004 року взяли участь лише 9 авторів із Дніпропетровська, було показано 18 фільмів. На цьогорічний фестиваль подано 158 творчих екранних робіт у номінаціях: «Ігрове кіно», «Документальне кіно», «Просвітницьке кіно», «Кліп», «Мультиплікація», «Дитячо-юнацька творчість».

23-25 вересня у Дніпропетровську під патронатом Національної спілки кінематографістів України відбувся ювілейний X Міжнародний фестиваль екранних мистецтв

«Дніпро-сінема»

імені Данила САХНЕНКА

Глядачі переглянули фільми кінематографістів Києва, Одеси, Черкаса, Івано-Франківська, Кіровограда, Херсона, Запоріжжя, Луцька, Вінниці, Коломиї, Чернігова, Львова, Харкова, Чернівців, а також з Росії, Італії, Чорногорії, Болгарії.

Перегляди конкурсної програми відбувалися в Будинку мистецтв, будинках культури «Енергетик» і «Чаплі», КДЦ «Іскра», ПК «Північний» та чотирьох вищих навчальних закладах міста.

Студенти Національного державного університету імені Олеся Гончара зустрілися з довженкознавцем, упорядником низки видань про Олександра Довженка, заслуженим діячем мистецтв України, головою Національної спілки кінематографістів України Сергієм Тримбачем. В Академії митної служби України відбулася зустріч з Валерієм Анісімовим – кінооператором Національної кіностудії ім. О. Довженка, членом Національної спілки кінематографістів України, членом Європейської асоціації кінооператорів IMAGO, лауреатом міжнародних фестивалів.

На фестивалі гідно виступили юні кінематографісти нашого краю – нагороди отримали фільми: «Мы вас ждем!» («Веснянка», Дніпропетровськ), «Храм у Верхніх Петрівцях» («Фокус», Чернівецька обл.), «Вікторія» («Ракурс», Верхньодніпровськ) і «Давай полетаем» («Юніон-ТВ, Павлоград»).

Наш кор.

ЗАСНОВНИК ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО» — ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

Редакційна колегія: В.М. ВАСИЛИНЕНКО, М.Г. ВАТКОВСЬКА, В.Г. ДОЛГОПОЛІЙ, М.І. РОМАНЕНКО, В.Г. СЕРЕДНЯ

Головний редактор З.В. МАРЧИШИНА
Заступник редактора Є.А. ШУЛЬГА
Фотокори Г.Г. та А.Г. КРЮЧЕНКИ.
Дизайн і верстка Н.О. АНТОНЕНКО

САЙТ ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО»: gdjerele.jimdo.com

Свідectво про реєстрацію ДП № 66 від 13.12.1993.

Формат А 3.

Обсяг 0,8 ум. др. арк.

Адреса редакції: 49006, Дніпропетровськ, вул. Свердлова, 70, к. 216. Телефон/факс: 732-47-61, 732-48-48.

E-mail: GDjerele@yandex.ru